

organization". The essence and approaches to formation of the accounting policy and its role in the organization of accounting are considered.

The author analyzed the legal acts on the organization of the accounting process and the formation of regulatory acts on accounting policies at enterprises of different forms of ownership. The article describes the Methodological Recommendations on Enterprise Accounting Policies, developed by separate sectoral ministries, and states that they are not perfect and contain general recommendations, a reference to the terminology of normative legal acts and the allocation of separate elements of the accounting policy; not reveal the essence and method of application of separate elements of the accounting policy; do not delimit the concept of accounting policies and accounting estimates; do not determine the system of accounts of synthetic and analytical accounting; the form of accounting and the list of registers used in this case; does not specify methods for assessing the release of stocks and many others.

In conclusion, the author proposed to the sectoral ministries and departments to develop Methodological recommendations on accounting policies of the enterprise and their respective annexes, highlighting the main approaches in the organization of the accounting process and the formation of accounting policies, taking into account the nature of financial and economic activity of enterprises, organizations and institutions.

Key words: accounting organization, enterprises of various forms of ownership, accounting policy, forms of accounting, document circulation.

Стаття надійшла до редколегії 09.11.2018 р.

УДК 332.6

ЄВГЕНІЯ ГНАТЕНКО

*кандидат економічних наук, доцент обліку та економічного аналізу
Миколаївського національного університету імені В. О. Сухомлинського*
e-mail: janie555@ukr.net

НАТАЛІЯ НОВИЦЬКА

*студентка спеціальності облік і оподаткування
Миколаївського національного університету імені В. О. Сухомлинського,
м. Миколаїв, Україна*
e-mail: n.novitska@outlook.com

ПОРІВНЯЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА ПЛАТИ ЗА ЗЕМЛЮ В УКРАЇНІ ТА ПОЛЬЩІ

Стаття присвячена проблемі визначення змісту системи обов'язкових платежів, що пов'язані з платою за землю в умовах докорінного реформування податкової системи України. Зокрема, виокремлено такі традиційні форми плати за землю, як орендна плата та податок на землю. Висвітлено основні аспекти оподаткування земель сільськогосподарського призначення. Визначено податкові зобов'язання власника земельного паю. Досліджено нормативну грошову оцінку сільськогосподарських угідь та ріллі в Україні. Особливу увагу приділено порівнянню плати за землю в Україні та Польщі.

Ключові слова: плата за землю, податок на землю, земельна рента, податкове навантаження, земельна реформа, коефіцієнт індексації, земельна ділянка.

Постановка проблеми. Україна перебуває в стані реформування податкової системи, що супроводжується встановленням нових правил оподаткування, видів податків і зборів, які повинні забезпечувати сприятливе середовище для платників податків. Одними з найбільш проблемних питань є плата за землю,

тому оптимальним шляхом вирішення даного питання є дослідження плати за землю в Україні та порівняльна характеристика даного виду податків України з податками країн Європейського Союзу, зокрема Польщі.

Стан дослідження. Проблему оподаткування та рентної оплати за землю України

досліджували вітчизняні науковці, зокрема: Ю. Козак, В. Кравченко, О. Коник, А. Мартин, О. Радишевська, Т. Дроздюк та інші, але дана проблема потребує подальшого дослідження.

Метою дослідження є висвітлення й співставлення оподаткування землі в Україні та Польщі, виявлення переваг та недоліків застосування земельного податку та рентних платежів за землю, які становлять плату за землю.

В Україні податок на землю та орендна плата за землю є складовими плати за землю. Відповідно до Податкового кодексу України, плата за землю є частиною місцевого податку на майно і стягується в двох формах:

- 1) податок на землю, що стягується з власників земельних ділянок та земельних паїв та постійних землекористувачів;
- 2) орендна плата за користування земельними ділянками, що перебувають у комунальній або державній власності. Це обов'язковий податок на землю, який платять орендарі за користування земельною ділянкою [6].

Базою оподаткування є нормативна грошова оцінка землі, з урахуванням коефіцієнта індексації, а в разі відсутності такої оцінки, площа земельних ділянок. Значення коефіцієнта індексації нормативної грошової оцінки сільськогосподарських угідь, земель населених пунктів та інших земель несільськогосподарського призначення у 2017 році становить 1,0. Коефіцієнт індексації нормативної грошової оцінки земель застосовується кумулятивно залежно від дати проведення нормативної грошової оцінки земель. В Україні ставка податку на земельну ділянку, нормативна грошова оцінка якого проведена, встановлюється місцевими радами в розмірі не більше 3% від такої оцінки. Для земель загального користування (дороги, проїзди, парки, пляжі тощо в зоні населених пунктів) – не більше 1% від оцінки. Для сільгоспугідь застосовується вилка ставок: не нижче 0,3%, але не більше 1% від нормативної оцінки землі (до 1 січня 2017 року нижня планка не встановлювалася). При розташуванні земельної ділянки за межами населеного пункту і відсутності оцінки, ставка податку на землю встановлюється в розмірі не більше 5% від нормативної грошової оцінки одиниці площі ріллі для конкретної галузі. Ставка податку на землю для таких угідь не менше 0,3%, але не більше 5% від оцінки одиниці площі ріллі

по області [9]. Платниками податку є: власники земельних ділянок, земельних часток (паїв); землекористувачі.

Особливості справляння податку суб'єктами господарювання, які застосовують спрощену систему оподаткування, обліку та звітності, встановлюються главою 1 розділу XIV Податкового кодексу України (далі ПКУ). Справляння земельного податку за земельні ділянки, надані в користування у зв'язку з укладенням угоди про розподіл продукції, замінюється розподілом виробленої продукції між державою та інвестором на умовах такої угоди. Розмір земельного податку не залежить від результатів господарської діяльності власників землі та землекористувачів. Ставки земельного податку за земельні ділянки (за винятком сільськогосподарських угідь) диференціюють та затверджують відповідні сільські, селищні, міські ради виходячи із середніх ставок податку, функціонального використання та місцезнаходження земельної ділянки, але не вище ніж у два рази від середніх ставок податку з урахуванням коефіцієнтів, встановлених ПКУ [11].

Звільняються від податку на землю: сільгоспугіддя зон відчуження, обов'язкового відселення та посиленого радіоекологічного контролю, хімічно забруднені сільськогосподарські угіддя, на які запроваджено обмеження щодо ведення сільського господарства; сільгоспугіддя, що перебувають у тимчасовій консервації або у стадії освоєння; землі сорто-випробувальних станцій і розплідників; землі дорожнього господарства доріг загального користування; землі кладовищ, крематоріїв та колумбаріїв; землі, на яких розташовані дипломатичні представництва тощо.

Нарахування земельного податку для фізичних осіб проводиться до 1 липня і надсилається у вигляді податкових повідомлень, а оплата повинна бути здійснена протягом 60 днів з дня вручення податкового повідомлення. Земельний податок нараховується за місцем знаходження ділянки. Крім того, суму податкового зобов'язання, зокрема і земельного податку, завжди можна дізнатися у податковому органі за місцем знаходження земельної ділянки [5].

При визначенні податкових зобов'язань власника земельного паю необхідно враховувати чи є він фізичною особою або юридич-

ною особою. Відповідно, в такому ж порядку здійснюється нарахування фізичним особам орендної плати за земельні ділянки державної і комунальної власності, та визначаються терміни її сплати (п. 288.7 ПКУ) [11]. Якщо фізична особа здає пай в оренду, то плата за землю здійснюється у формі орендної плати, зазначеної в договорі, однак фактично вона не може бути менше або більше податку на землю. При цьому у власника землі виникає дохід, з якого повинен бути сплачений податок з доходів фізичних осіб (ПДФО) в розмірі 18% і військовий збір 1,5% [10]. Якщо фізична особа здає земельну ділянку в оренду суб'єкту господарювання, то подавати декларацію з податку на доходи йому не потрібно. Якщо здає в оренду іншій фізособі, то орендодавець зобов'язаний самостійно задекларувати свої доходи і самостійно заплатити ПДФО і військовий збір. Орендна плата за землі державної та комунальної власності є однією з форм плати за землю і належить до місцевих податків в складі податку на майно, на відміну від орендної плати за землі приватної власності. Це обов'язковий платіж, який стягується з орендарів ділянки на підставі договору оренди. З 1 січня 2018 року встановлені фіксовані ставки земельного податку за земельні ділянки залізниць та гірничодобувних підприємств [4].

Власники землі і землекористувачі, крім орендарів, сплачують земельний податок. За земельні ділянки, надані в оренду, знімається орендна плата. Взаємовідносини, пов'язані з орендою землі, регулюються Законом України "Про оренду землі" [8]. Порядок здійснення обліку, юридичне оформлення права користування землею і оподаткування ПДФ орендної плати за землю залежатиме від того, хто є орендодавцем: сільські, селищні, міські, районні ради чи власники землі. Оренда землі може здійснюватися за згодою двох сторін: орендаря і орендодавця, ким би він не був. Згодою сторін є договір оренди, визначений статтями 22–24 Закону "Про оренду землі" та визначає згоду про взаємні обов'язки, у зв'язку з якими орендодавець передає за плату орендарю у власність і використання земельну ділянку для господарського використання на певний термін. Згідно зі ст. 19 Закону України "Про плату за землю" та ст. 19 Закону України "Про оренду землі" розмір, умо-

ви та строки внесення орендної плати за землю встановлюються за згодою сторін у договорі оренди між орендарем і орендодавцем.

Встановлюючи орендну плату враховують, що річна орендна плата за земельні ділянки, які перебувають у державній або комунальній власності не може бути меншою за розмір земельного податку, що встановлюється Законом України "Про плату за землю", та перевищувати 10 відсотків їх нормативної грошової оцінки. Якщо ж визначення орендаря здійснено на конкурентних засадах, то розмір орендної плати може бути встановлено більший (згідно з договором) [11]. Крім того, Законом України "Про оренду державного майна" [6] та Законом України "Про лізинг" [5] встановлено частини орендного платежу у вигляді: суми, що при кожному платежі відшкодовує частину вартості об'єкта лізингу, яка амортизується; платежу, як винагорода орендодавцю за отримане в оренду майно; страхового платежу за договором страхування об'єкта оренди, якщо об'єкт застрахований орендодавцем; інші витрати орендодавця, якщо вони передбачені договором оренди.

Проте не всі перераховані суми стосуються такого об'єкта оренди, як земля, але все викладене вище свідчить про те, що всі складові частини орендного платежу абсолютно по-різному впливають на оподаткування, мають абсолютно різні джерела покриття таких витрат, а отже, і кожна з частин орендного платежу (орендної плати) повинна по-різному відображатися в податковому та фінансовому обліку як орендаря, так і орендодавця. Звідси випливає висновок, що у договорі оренди склад орендного платежу повинен бути розписаний і розкладений на викладені вище складові частини. Це дозволить орендарю правильно віднести суму на валові витрати, оскільки він, в іншому випадку, на відміну від орендодавця не буде знати розміру цих складових частин. Адже такі витрати фактично несе орендар, а орендодавець виступає, з економічного погляду, лише посередником, що приймає кошти від орендаря як орендний платіж і направляє частину їх на покриття витрат.

У випадку, якщо орендодавцем виступає власник землі, то орендар, заключаючи договір на оренду землі з власником, сплачує

власнику орендну плату за землю, а власник, у свою чергу, сплачує на рахунок відповідної ради, на території якого знаходиться земельна ділянка, земельний податок [11].

Так, у Законі «Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких законів України щодо податкової реформи» статтю 284 ПКУ [7] доповнено пунктом 284.4, яким встановлено, що плата за земельні ділянки, надані для залізниць в межах смуг відведення, гірничодобувним підприємствам для видобування корисних копалин та розробки родовищ корисних копалин, справляється у розмірі 25 відсотків податку, обчисленого відповідно до статей 274 і 277 ПКУ. З 1 січня 2018 року в черговий раз змінена норма ПКУ в частині мінімального розміру орендної плати за земельні ділянки державної та комунальної власності, яка є однією із форм плати за землю.

Отже, орендарі земельних ділянок державної та комунальної власності при складанні податкової декларації з орендної плати за такі земельні ділянки у 2018 році мають врахувати, що сума податкового зобов'язання з цієї плати не може бути меншою, ніж встановлена підпунктом 288.5.1. ПКУ, і прямо залежить від розміру земельного податку [9].

Розглянемо стан земельних ресурсів у Польщі, адже Україна також застосовує закордонний досвід щодо плати за землю. Привертає до себе увагу напрям формування ринку сільськогосподарських земель у сусідній із нами Польщі, де законодавчо були суттєво обмежені адміністративно-правові інструменти регулювання земельного ринку як у приватному, так і в державному секторі сільського господарства. Через системи економічної та законодавчої підтримки громадян, що виявили бажання купувати й орендувати землю, держава стимулює ринковий обіг земель. Громадяни України у 2017 році стали лідерами з купівлі земельних ділянок у Польщі. Про це свідчать дані Міністерства внутрішніх справ країни. Загалом минулого року іноземцям у Польщі видали 224 дозволи на придбання 270 земельних ділянок. З цієї кількості 134 дозволи отримали саме українці, що становить понад 50% від усіх, виданих іноземним громадянам [10]. Зазначається, що найбільший інтерес до придбання у Польщі землі виявили громадяни країн з Європейського економічного простору. Це пов'язане із законодавством, яке з 1

травня 2016 року спрощує процес придбання нерухомості. Видані дозволи стосуються земельних ділянок, включно з сільськогосподарськими та лісовими угіддями.

Платниками податку на землю у Польщі є: власник, постійний користувач, тимчасовий користувач, в деяких випадках – користувач землі, що перебуває у державній власності. Ставки податку на нерухомість визначаються муніципальною радою, з огляду на верхні межі ставок, затверджені міністерством фінансів. Об'єктом оподаткування є сільськогосподарські землі, внесені до реєстру земельних ділянок та будівель, як землі сільськогосподарського призначення, або як землі з деревами та чагарниками на сільськогосподарських землях, за винятком земель, що використовуються для цілей відмінних від сільськогосподарської бізнес-діяльності [5].

Ставки податку на землю в Польщі: для сільськогосподарських земель – грошовий еквівалент 2,5 ц жита з 1 гектара; для інших угідь – грошовий еквівалент 5 ц жита з 1 гектара. Звільняються від податку: сільгоспугіддя класу V, VI, VIz і землі, вкриті деревами та чагарниками, розташовані на сільськогосподарських землях.; землі, виділені для створення нової ферми або для збільшення існуючої, площею не більше 100 га, а саме: придбані за договором купівлі-продажу; віддані в право вічного користування; належать до сільськогосподарської власності Казначейства, що відносяться до довготривалого розвитку: землі, які постраждали від повені, інституції, які проводять охоронну діяльність, зазначену в статуті про податки і місцеві збори, науково-дослідні інститути, підприємці, які мають статус науково-дослідного центру, отриманий відповідно до принципів, викладених в положеннях про деякі формах підтримки інноваційної діяльності щодо суб'єктів оподаткування, що використовуються для цілей досліджень і розробок.

Муніципальна рада може вводити інші пільги і знижки, крім зазначених у статуті про державну допомогу. Згідно Закону «Про управління державними сільськогосподарськими землями» від 19 жовтня 1991 року було утворено Агентство сільськогосподарської нерухомості (Agencji Nieruchomości Rolnych), завданням якого стало: створення і вдосконалення територіальної структури сімейних

ферм; створення сприятливих умов для раціонального використання виробничого потенціалу державної сільськогосподарської нерухомості; упорядкування державних сільськогосподарських угідь та сприяння організації приватних фермерських господарств на державних землях [4].

Агентством сільськогосподарської нерухомості застосовуються такі форми управління майновими правами як лізинг і оренда, продаж, обмін нерухомості, передача в управління [12]. Варто зазначити, що в Україні теж широко застосовуються дані форми управління майновими правами. Передача в управління майна, що належить до державної сільськогосподарської нерухомості, може здійснюватися за клопотанням структурних підрозділів. Щоб стати власником землі в Польщі треба мати профільну освіту або досвід роботи на фермі [8]. Максимальна площа ділянки у власності обмежена – 500 га. Ціни на землю регулює ринок. Реальну вартість зможе виявити тільки ринок – у ринковій економіці сільськогосподарські землі не мають фіксованої вартості. Ціна на землю постійно змінюється під впливом великої кількості факторів, ключовим серед яких є згадана вище прибутковість ведення агробізнесу. Після запровадження ринку землі власник невеликого паю, який навіть і планує його продати чи здати в оренду, має бути зацікавлений у покращенні умов для господарювання на землі, ведення бізнесу в цілому, справедливому оподаткуванні землі [9].

Висновки. Підсумовуючи усе вищевикладене, доцільно підкреслити, що на плату за землю впливають дві складові: земельний

податок та орендна плата за землю. Визначивши особливості, переваги та недоліки застосування плати за землю в Україні та Польщі, можна зазначити, що значні конкурентні переваги фермерства в Польщі, де фермери отримують пряму фінансову підтримку сформованої на основі Спільної сільськогосподарської політики (Common Agricultural Policy) Європейського Союзу. В Україні основним законодавчим актом, що регламентує земельні відносини у сфері оподаткування, є Податковий кодекс України. Плата за землю є другим за обсягом джерелом доходів місцевих бюджетів і постійно зростає у динаміці, а отже, справляння цього податку вимагає удосконалення та забезпечення виконання свого функціонального призначення. До недоліків цього податку варто зарахувати те, що надходження від нього є негнучкими, тобто його сума не залежить від доходів, які отримують платники. Сучасні механізми справляння земельних рентних податків, що функціонують в Україні, мають суттєві недоліки, зумовлені недостатніми фіскальними та регулюючими властивостями зазначених податкових форм. Шляхами вдосконалення порядку справляння земельних рентних податкових платежів, як показали результати дослідження, мають бути: визначення бази справляння земельного податку, встановлення ставок плати за оренду землі державної та комунальної власності в законодавчому порядку. Зазначені проблеми потребують розв'язання задля досягнення справедливих відносин між державою та платниками податків у процесі їх справляння, що робить їх перспективним напрямом подальших досліджень.

Список використаних джерел

1. Волинець Т. В. Порівняльна характеристика податкової системи України та Польщі / Т. В. Волинець. // Європейські перспективи. – 2015. – №7. – С. 164–168.
2. Дроздук Т. М. Правове регулювання ринку земель: світовий досвід та його використання для розвитку ринку земель в Україні / Т. М. Дроздук. // Економіка і право. – 2015. – №18. – С. 238–244.
3. Закон України "Про лізинг" від 23.03.1998 р. №01-8/104 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v_104800-98.
4. Закон України "Про оренду державного та комунального майна" від 10.04.1992р. №2269-XII [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2269-12>.
5. Закон України «Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких законів України щодо податкової реформи» від 28.12.2014 р. № 71-VIII. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show>.
6. Закон України «Про оренду землі» від 06.10.1998 р. № 161-XIV [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/161>.
7. Класифікація видів цільового призначення земель, затверджена наказом Держкомзему України від 23.07.2010 р. № 548. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1011-10>.
8. Леонова М. Українці у 2017-му стали лідерами з купівлі землі у Польщі — звіт [Електронний ресурс] / Марія Леонова. – 2018. – Режим доступу до ресурсу: <https://hromadske.ua/posts/ukrainsi-u-2017-mu-staly-lideramy-z-kupivli-zemli-u-polshchi-zvit>.

9. Податковий кодекс України від 02.12.2010 р. № 2755-VI. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show>.
10. Радишевська О. В. Порівняльно-правове дослідження податкових систем України та Польщі у контексті європейської інтеграції / О. В. Радишевська. // Київські полоністичні студії. – 2011. – С. 519–525.
11. Романенко С. І., Податкова система України в процесі становлення / С. І. Романенко // Економіка. Фінанси. Право.- 2010.- №5.- С. 35-38.
12. Ordynacja podatkowa z dnia 29 sierpnia 1997 r. (Dz. U. z 2005 r. Nr 8, poz. 60 ze zm.), art. 6.

References

1. Volynets T. V. Comparative Characteristics of the Tax System of Ukraine and Poland / T. Volynets. // European perspectives. – 2015 – № 7. – P. 164-168.
2. Drozdyuk T.M. Legal regulation of the land market: world experience and its use for the development of the land market in Ukraine / T. M. Drozdyuk. // Economy and Law. – 2015 – № 18. – P. 238-244.
3. The Law of Ukraine "On Leasing" of 23.03.1998 № 01-8 / 104 [Electronic resource]. – Access mode: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v_104800-98.
4. The Law of Ukraine "On the lease of state and communal property" of 10.04.1992. №2269-XII [Electronic resource]. – Access mode: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2269-12>.
5. The Law of Ukraine "On Amendments to the Tax Code of Ukraine and Certain Laws of Ukraine on Tax Reform" dated 28.12.2014, No. 71-VIII. [Electronic resource]. – Access mode: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show>.
6. The Law of Ukraine "On Land Leasing" dated October 6, 1998, No. 161-XIV [Electronic Resource]. – Access mode: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/161>.
7. Classification of types of special purpose land, approved by order of the State Committee of Ukraine of Ukraine dated July 23, 2010 No. 548. [Electronic resource]. – Access mode: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1011-10>
8. Leonova M. Ukrainians in 2017 became leaders in buying land in Poland – Report [Electronic resource] / Maria Leonova. – 2018. – Access mode: <https://hromadske.ua/posts/ukraintsi-u-2017-mu-staly-lideramy-z-kupivli-zemli-u>.
9. The Tax Code of Ukraine dated 02.12.2010 № 2755-VI. [Electronic resource]. – Access mode: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>
10. Radyshevskaya O. V. Comparative and legal study of tax systems of Ukraine and Poland in the context of European integration / O. V. Radyshevskaya. // Kiev Polonistic Studios. – 2011. – С. 519-525.
11. Romanenko S. I, Tax system of Ukraine in the process of becoming / S. I. Romanenko // Economics. Finances. Right.- 2010- № 5- P. 35-38.
12. Ordynacja podatkowa dated 29 September 1997. (Dz.U. z 2005 No. 8, Item 60 ze zm.), Art. 6

Гнатенко Е. П., Новицкая Н. О. Сравнительная характеристика платы за землю в Украине и Польше

Статья посвящена проблеме определения содержания системы обязательных платежей, связанных с платой за землю в условиях коренного реформирования налоговой системы Украины. В частности, выделены такие традиционные формы платы за землю, как арендная плата и налог на землю. Освещены основные аспекты налогообложения земель сельскохозяйственного назначения. Определены налоговые обязательства собственника земельного пая. Исследовано нормативную денежную оценку сельскохозяйственных угодий и пашни в Украине. Особое внимание уделено сравнению платы за землю в Украине и Польше.

Ключевые слова: плата за землю, налог на землю, земельная рента, налоговая нагрузка, земельная реформа, коэффициент индексации, земельный участок.

Gnatenko E. P., Novitskaya N. O. Comparative characteristics of land charges in Ukraine and Poland

The article is devoted to the problem of determining the content of the system of obligatory payments related to payment for land in conditions of radical reformation of the tax system of Ukraine. In particular, such traditional forms of payment for land as rent and land tax are set out. These types of land payments are levied on individuals and legal entities. Objects are land plots and land parcels. The article also covers the main aspects of taxation of agricultural land. The foreign experience of land taxation has been reviewed and directions of improvement of payment for land in Ukraine in the future are proposed. A comparative analysis of the domestic one is carried out and foreign legislation by studying common and distinctive features of land taxation. Particular attention is paid to comparing land payments in Poland and Ukraine. As is well-known, modern mechanisms for leasing land rent taxes operating in Ukraine have significant disadvantages due to insufficient fiscal and regulatory properties of these tax forms. The share of this tax in the tax revenues of local budgets is analyzed. The normative monetary valuation of agricultural land and arable land of Ukraine was investigated. According to the results of the analysis, ways of improving the mechanisms of land tax collection, lease of land for state and communal property and a single tax for agricultural business entities are proposed.

Keywords: payment for land, land tax, land rent, tax burden, land reform, indexation rate, land plot.

Стаття надійшла до редколегії 24.11.2018